

**BESLUITENLIJST van de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Ten Boer,
gehouden op 28 oktober 2009 in het
gemeentehuis te Ten Boer**

Voorzitter: de heer N.A. van de Nadort
Griffier: de heer R.S. Bosma
Notulist: mevrouw H. Frankruijter

Aanwezig zijn de volgende leden: de dames E. Hoekstra-Blaauw, H.A. Kort, D.R. Kruizinga-van Bruggen, H.T. Pestman, M.H. Meester en C.J. Venema-van der Heide, de heren A. Bolhuis, B. Bosch, A. Jager, J.A. Joling, T. Penninga, P. Pierie en R.F. Stayen.
Tevens zijn aanwezig de wethouders mevrouw J.A. Zwerver-Roerig en de heer L. Stoel.

1A. Opening en vaststelling agenda

DE VOORZITTER opent de vergadering om 20.00 uur en heet de aanwezigen welkom.

WETHOUDER STOEL merkt op dat het overzicht exploitatieplannen vastgesteld moet worden in plaats van opiniërend besproken.

Hetzelfde geldt voor de Woonvisie. Als portefeuillehouder staat de burgemeester genoemd op de agenda. Dit is onjuist en moet wethouder Stoel zijn.

De raad stemt met de genoemde wijzigingen in.

De agenda wordt met deze wijzigingen vastgesteld.

1B. Aanwijzen primus bij hoofdelijke stemming

Na loting wordt *MEVROUW HOEKSTRA* aangewezen om bij voorkomende hoofdelijke stemmingen als eerste haar stem uit te brengen.

2. Spreekrecht burgers

Er heeft zich niemand aangemeld om in te spreken.

3A. Vaststellen besluitenlijst 28 september 2009

Het verslag wordt conform vastgesteld.

3B. Bespreking cumulatieve lijst

Spreker: de heer Stayen

DE HEER STAYEN vraagt of er nog iets gaat gebeuren met het trapveldje. Dit staat reeds een jaar bovenaan de lijst. De geloofwaardigheid neemt hiermee af.

WETHOUDER ZWERVER antwoordt dat het trapveldje onderdeel is van de speelnota. Daarin wordt het meegenomen. De jongerenwerker en een speelcommissie zijn er gezamenlijk mee bezig. Het gaat hier om het trapveldje bij De Huifkar.

Zij stelt voor het van de cumulatieve lijst af te halen omdat het in behandeling is. Zij informeert de raadsleden dan voorlopig over de voortgang via hun postbakje.

De raad stemt hiermee in.

4. Ingekomen stukken

Spreker: de heer Stayen

DE HEER STAYEN vraagt naar de brief van het college aan de raad over afhandeling van zaken die uit de dorpenronde naar voren zijn gekomen. Het college meldt daarin dat nu bijna alles is opgelost. Dat dit nu pas kan worden gemeld heeft te lang geduurd. De dorpenronde was tenslotte in het voorjaar.

Het laatste deel van de brief spreekt over een verwijzing naar een gemeentelijke dienst van Groningen. Dat kan niet de bedoeling van de dorpenronde zijn. De vragen zijn gericht aan de gemeente Ten Boer.

DE VOORZITTER zegt dat voorkomen moet worden dat er twee parallel systemen gaan komen van meldingen. Het is de bedoeling dat men een melding vanaf 2010 ook digitaal kan volgen. Het

is niet de intentie dat de raad doorgesluit wordt van klachten, maar het is wel goed om de mensen erop te attenderen hoe het klachtensysteem werkt en welke voordelen dit ook voor hen zelf heeft.

DE HEER STAYEN merkt op dat de raad zeker geen doorgesluit wil zijn. Het is echter wel een bijkomstigheid die in een behoefte voorziet.

MEVROUW MEESTER vindt de omschrijving op de lijst bij brief 7 nogal cryptisch en vraagt de voorzitter een toelichting te geven.

DE VOORZITTER legt uit dat het project IBA's onderhevig is aan wijziging van beleid. Voorkomen moet worden dat de gemeente nu een grote investering gaat doen die later op basis van regelgeving overbodig zal blijken.

MEVROUW MEESTER begrijpt wat hij zegt maar er staat dat het college de memo in handen legt van het college.

DE VOORZITTER licht toe dat bedoeld wordt de uitwerking van het beleid in handen van het college te stellen. Uiteraard wordt de raad geïnformeerd over de verdere ontwikkelingen.

5A. Mededelingen uit het college

De raadsleden hebben de mededelingen schriftelijk ontvangen.

5B. Bezochte vergaderingen

Er zijn geen vragen en/of opmerkingen.

5C. Verbonden partijen

Spreker: de heer Penninga

DE HEER PENNINGA was op 12 oktober aanwezig bij het jaarlijkse overleg van het Algemeen Bestuur met de OR van Fivelingo. De begroting 2010 en het jaarverslag 2008 zijn besproken. Er is tevredenheid over het doorgaan van de servicedienst (v.h. de klussendienst). Men was blij met de grote opkomst van de raads- en collegeleden op de informatieavond onlangs.

Hij heeft wegens omstandigheden de vergadering van het AB niet kunnen bijwonen. Het verslag van die vergadering meldt geen belangwekkende zaken.

6. Voortgangsrapportage (3) Model Ten Boer-Groningen

Sprekers: mevrouw Pestman, de heren Stayen, Jager, Penninga en Bosch

MEVROUW PESTMAN zegt dat haar fractie blij is met de samenwerking met Groningen. Het maakt het voortbestaan van Ten Boer als zelfstandige gemeente mogelijk.

Het baart haar fractie wel grote zorgen dat het zo moeilijk is mensen te vinden die raadslid willen worden. Ook dat is namelijk noodzakelijk voor het voortbestaan als zelfstandige gemeente.

Het is een geruststellende gedachte dat het Model niet afhankelijk blijkt te zijn van personen. Het vertrek van burgemeester Pot heeft geen nadelige invloed gehad.

Haar fractie is blij dat het Model voor Ten Boerster zijde door het MKB is gecertificeerd.

Ze vraagt of de portefeuillehouder aanvullende informatie kan geven over de ombouw van het Model van een privaatrechtelijk naar een publiekrechtelijke grondslag.

Het valt op dat er veel aandacht is voor de samenwerking met Groningen en de invloed die dit heeft op de burgers. Zij wil daarbij een kanttekening maken, namelijk dat de gemeente kritisch naar zichzelf moet blijven kijken. Besteedt Ten Boer voldoende aandacht aan haar eigen inwoners en wat er leeft? Als voorbeeld haalt zij aan de aanleg van nieuwe riolering in Garmerwolde. De trottoirs zijn toen opnieuw aangelegd. Toen bleek er naderhand geen oprit voor rolstoelgebruikers te zijn aangelegd. Het probleem is wel opgelost maar heeft extra geld gekost. Eenzelfde situatie deed zich jaren later opnieuw voor in Thesinge. Ze zou verwachten dat het niet nodig is om dezelfde fout opnieuw te maken. Bovendien lijkt er geen gebruik te zijn gemaakt bij dergelijke projecten van de inbreng van de WMO-raad.

Tot slot merkt zij op dat een aantal meisjes die graag wilden gaan hockeyen zich gemeld hebben bij de gemeente. Volgens de krant werd hen gezegd dat ze de belangstelling voor deze sport in Ten Boer moesten gaan inventariseren. Later stond in de krant dat ze bezig waren met een veldje. Dit enthousiasme is geweldig, maar er is binnen het huidige budget geen ruimte voor een hockeyveld. Waarom is dit niet meteen tegen hen gezegd?

DE HEER JAGER is blij met de samenwerking. Hij kijkt uit naar de financiële evaluatie in 2010, en de uitkomst daarvan.

Het ombuigen naar een publiekrechtelijke organisatie lijkt hem een goede zaak.

De klantgerichtheid behoeft verbetering. In de stukken staat dat daar ook aan is gewerkt maar is het ook gelukt? Zijn er burgers benadert om ze hiernaar te vragen?

DE HEER PENNINGA vindt dat er veel gebeurd is. Ten Boer heeft een metamorfose ondergaan. Zijn fractie vindt het Model een goede keuze. De BTW maatregel moet nog wel afgerond worden. De klantgerichtheid moet onder de aandacht blijven en dan met name volgens de norm van Ten Boer. Tot slot merkt hij op dat Ten Boer de beste klant van Groningen is.

DE HEER STAYEN zegt dat zijn fractie tevreden is. Het financiële voordeel is een goede zaak. De goede werking van het Model is geborgd. Een goede omschrijving en uitvoering van de processen is daarin essentieel gebleken. Hij complimenteert alle betrokken met de certificering.

Er bereiken zijn fractie nog regelmatig klachten over het gebrek aan lokale kennis van de Groninger medewerkers over Ten Boer. Een betere voorlichting naar de burgers zal veel kunnen verbeteren en voor de Groninger medewerkers zou een Ten Boerster inburgeringscursus verhelderend zijn.

In de stukken wordt gesproken over 'locatie onafhankelijke dienstverlening'. **DE HEER STAYEN** wil graag een toelichting op dit begrip.

DE HEER BOSCH is blij te constateren dat er bij beide partijen tevredenheid is over het Model. Vorige jaar lag het accent vooral op het verbeteren van de klantgerichtheid. Daar is met verantwoordelijken binnen de organisatie wel over gesproken. Voor zover hem bekend is dat niet met de burgers gebeurd. Er loopt een burger-tevredenheidsonderzoek voor volgend jaar. Toch had zijn fractie graag gezien dat een groep burgers ook bevraagd zou zijn voor deze voortgangsrapportage, bijvoorbeeld via een telefonische enquête.

De ambtelijke samenwerking bij grotere projecten kan meer aandacht krijgen. Te denken valt aan het Centrumplan en de ontwikkelingen van Woldwijk.

Er is nog enige scepsis bij een aantal medewerkers. Gaat dit over Ten Boerster medewerkers of over Groningers?

Het inlevingsvermogen van de Groninger ambtenaren naar de grootte van Ten Boer is in het verleden ter sprake geweest. Kan het college beantwoorden of hier aan gewerkt is?

Zijn fractie wil graag weten of er meer bekend is over de ICT kosten. Daar was de laatste keer dat erover gepraat werd nog het e.e.a. af te ronden

PORTEFEUILLEHOUDER VAN DE NADORT merkt op dat het voortbestaan van Ten Boer als zelfstandige gemeente afhankelijk is van het Model. Mevrouw Pestman heeft beslist gelijk als ze stelt dat het voortbestaan ook afhankelijk is van de raadsleden. Hij hoopt eveneens dat er belangstelling zal zijn om actief deel te nemen aan de raad. De inwoners van de gemeente hechten aan de zelfstandigheid. Daarvoor heeft Ten Boer echt een toename van belangstellenden nodig om in de raad te willen zitten.

De ombouw van een privaatrechtelijke naar een publiekrechtelijke samenwerking heeft te maken met het BTW-verhaal. Het is nu een privaatrechtelijke aangelegenheid. Daardoor loopt de gemeente een aantal BTW voordelen uit het compensatiefonds mis. Dat kan opgelost worden door er een publiekrechtelijke samenwerking van te maken. Daar zitten nog een aantal juridische haken en ogen aan. Ten Boer is voorloper in deze vorm van samenwerken en zodoende kost het veel tijd om uit te zoeken hoe het opgelost kan worden.

De gemeente moet inderdaad kritisch naar zichzelf kijken, ook waar het gaat om klantgerichtheid. Bij de herinrichting en riolering in de Wigboldstraat blijkt niet tijdig gecommuniceerd te zijn. Grote fouten zijn er niet gemaakt maar er is wel te weinig gebruik gemaakt van de kennis en kunde van mensen, waaronder ook de WMO-raad. Verandering kost tijd. Dat is een cultuuromslag die gemaakt moet worden. Mede oorzaak is dat er een aantal Groninger medewerkers ingewerkt moeten worden op projecten in Ten Boer. De wil is er bij hen ook zeker.

Een telefonische enquête onder burgers was mogelijk geweest. Het is een goede suggestie die mogelijk bruikbaar is voor andere projecten.

Het Model is een beschrijving van uitvoering en processen. De wil om het te doen moet er echter ook zijn.

De lokale kennis schort inderdaad weleens bij de medewerkers van Groningen. Dit heeft ook te maken met wisseling van medewerkers. Nieuwe mensen moeten zich inwerken en inleven. Locatie onafhankelijke dienstverlening betekent dat het niet moet uitmaken waar je bent. Een inwoner van Lewenborg zou ook in Ten Boer zijn paspoort moeten kunnen afhalen. Dat zou een aanvulling op de dienstverlening zijn.

De scepsis over de werking van het Model is bij een aantal medewerkers van Ten Boer nog aanwezig. De overgang van een kleine, vertrouwde organisatie naar een zeer grote roept

bepaalde emoties bij mensen op. Hij benadrukt toch vooral loyale medewerkers te zien die zich inzetten voor de gemeente.

De vraag over de ICT-kosten kan hij nu niet beantwoorden.

WETHOUDER STOEL antwoordt dat een aantal problemen rondom de ICT-kosten opgelost zijn. Een aantal discussiepunten blijven nog liggen omdat men blijft hangen op de vraag of bepaalde zaken onder overheadkosten of uitvoering vallen. Dit wordt meegenomen in de financiële evaluatie.

WETHOUDER ZWERVER reageert nog op de opmerking over de hockeysters. Zij is van meet af aan duidelijk geweest tegen de meisjes. Toen zij met hun verhaal bij haar kwamen is hen verteld dat er geen extra accommodatie voor kan komen. De wens is er wel maar de mogelijkheden ontbreken.

De raad:

- neemt kennis van de 3^e voortgangsrapportage Model Ten Boer-Groningen.

7. Halfjaarlijks overzicht exploitatieplannen 1^e helft 2009

Spreekers: de heren Stayen, Jager, Bolhuis en Pierie

DE HEER BOLHUIS zegt dat het bouwen van woningen stagneert. De uitgifte van percelen loopt achter op de planning. Dit heeft gevolgen voor de grondexploitaties. De rentelasten zullen fors hoger uitvallen. Voor de projecten Ten Boer-Dorp, het oude AZC-terrein en de Hildebrandstraat in Garmerwolde speelt dit niet meer. Die kunnen worden afgesloten, met een negatief saldo. Voor Dijkshorn en het Centrumplan is het wel van belang. Voor Dijkshorn wordt een positief saldo verwacht. Voor het Centrumplan is dat niet het geval. Elk uitstel tot bouwen leidt tot groter verlies. Voor Veld I is een nieuw bouwprogramma in ontwikkeling. Zijn fractie wil graag weten of het nog steeds de intentie is levensloopbestendige woningen voor de huursector te bouwen. Op welke termijn kan er begonnen worden met bouwen?

De voortgang van Cluster IV mist in de notitie. Hoe is de stand van zaken bij de appartementen? Is er een tijdslimiet verbonden aan de toezegging bij de bouw voor Cluster IV? Als de planning blijft stagneren zal in januari 2010 een herziening plaatsvinden van verschillende grondexploitaties. Is het zinvol te wachten tot die tijd? De malaise in de woningbouw zal naar verwachting voor die tijd niet voorbij zijn.

Vertraging van het Centrumplan en Dijkshorn levert ook vertraging op voor Woldwijk. Ook daar dus hogere rentelasten. Kan het college aangeven wanneer de raad daarover geïnformeerd gaat worden?

DE HEER JAGER gaat akkoord met het voorstel.

DE HEER PIERIE vindt het storend dat de Staten P niet toegevoegd zijn. Het gaat om slechts 8 à 9 A-viertjes.

Hij vraagt of het renteverlies van ca. € 4000,- per maand op het Centrumplan doorberekend kan worden naar de toekomst. Tevens wil hij graag weten of er al een startdatum bekend is voor Cluster IV.

Kan het college aangeven wat de stand van zaken is omtrent Veld I.

DE HEER STAYEN vraagt of het Cluster IV project momenteel helemaal stil ligt. Ook hij wil graag horen wat de plannen zijn nu de bouw van de huurwoningen niet doorgaat en welk tijdspad daarin verwacht wordt.

Ook bij Dijkshorn is een kostbare vertraging opgetreden. Zicht op economisch herstel is er nog niet. Denkt het college werkelijk dat dit project in 2013 nog met winst afgerond kan worden?

Wat zijn de gevolgen voor de toekomstige exploitatie van Woldwijk?

WETHOUDER STOEL antwoordt dat over Veld I gesproken is met Plegt Vos. Het idee om daar huurwoningen te bouwen is losgelaten. Er moet wel gebouwd worden om de kosten te drukken. Dit mogen ook vrijstaande woningen zijn. Een bestemmingsplanwijziging is daarvoor niet nodig.

Een planning voor Cluster IV is er nog niet. Onlangs is gesproken met Leyten en Partners. Een voorstel is om de grond in delen te betalen. Dat heeft voor Ten Boer in ieder geval als voordeel dat de rentelasten afnemen. Er zijn daar momenteel 2 woningen verkocht. Dat is bij lange na niet de benodigde 70%, maar Leyten wil toch van start. Er is wel meer belangstelling maar mensen wachten af omdat ze nu nog niet weten wanneer de bouw begint.

DE WETHOUDER weet op dit moment niet of er een einddatum aan de subsidietoezegging zit. Hij gaat dit uitzoeken. De Regiovisie is echter wel erg corporatief. Ze hebben de suggestie gedaan om uit het fonds voor schakelgemeenten een bedrag vrij te maken voor de start van Cluster IV. De voorwaarden moeten nog goed beoordeeld worden.

De rente voor Woldwijk loopt door en de rentelast stijgt dan inderdaad. Uiteindelijk moet dit versleuteld worden in de kavelprijzen. De kavels zijn nog fors goedkoper dan in omliggende gemeenten dus daar zit nog wat ruimte in.

De rente van het negatief saldo van het Centrumplan loopt door. Dat is niet alleen vanwege het uitstel van de bouw nu maar ook deels door het negatieve saldo dat er al was.

De verwachte winst in 2013 op Dijkshorn is op dit moment nog wel reëel. In januari zal een nieuw exploitatieplan vastgesteld moeten worden door de raad waarin de vertraging verwerkt zal zijn. De verwachting is niet dat er aan het eind van het jaar opeens veel kavels verkocht zullen worden

DE VOORZITTER voegt toe dat het college momenteel de mogelijkheid beoordeelt of kavels in erfpacht uitgegeven worden. De hoogte van de erfpacht wordt dan de hoogte van de rente die het de gemeente nu kost. Bovendien kan de koper dan eenvoudiger een financiering krijgen bij de bank. Dit is ook aantrekkelijk van de inkomstenbelasting en dus voor belangstellenden interessant. De erfpacht kan dan in 30 jaar afgekocht worden. Deze regeling is nog in ontwikkeling en zal te zijner tijd door de raad vastgesteld moeten worden.

Tweede termijn

DE HEER PIERIE vraagt of bij vaststelling van dit overzicht ook opnieuw de hoogte van de voorzieningen vastgesteld wordt. Als bekend is dat er extra renteverlies is, dan zullen er namelijk ook weer nieuwe voorzieningen opgebouwd moeten worden. Is daar in de vaststelling van de begroting al rekening mee gehouden?

DE HEER BOLHUIS sluit zich hierbij aan. Waarom wachten met de herziening van de exploitatieplannen als dit het risico meebrengt dat begin 2010 de verliezen voor de voorzieningen op de grondexploitatie uit de reserves bijgevuld moeten worden?

DE HEER STAYEN wil nog weten of Plegt Vos helemaal vrij is Veld I in te vullen.

Bij de rekenrente zal de gemeente uitgaan van een bepaalde opslag. Hoeveel punten worden daarbij opgeteld?

WETHOUDER STOEL antwoordt dat het nu niet aangepast is omdat afgesproken was het vandaag in de raad te bespreken. Een volledige aanpassing zou niet mogelijk zijn. Dan was het nu een gedeeltelijke aanpassing geweest en in januari opnieuw.

Voor de vaststelling van de begroting is gewacht op deze cijfers.

DE HEER BOLHUIS zegt dat de begroting de volgende maand behandeld wordt. Dan loopt de gemeente de kans dat ze begin volgend jaar met een forse uitgave uit de reserves geconfronteerd wordt.

WETHOUDER STOEL merkt op dat een herziening meer tijd gekost had. De raad zou een volledige herziening niet voor de begroting gehad kunnen hebben.

DE VOORZITTER vult hierop aan dat e.e.a. nog uitgewerkt moet worden in een planning en regeling die aan de raad voorgelegd zal worden.

De raad besluit:

1. De Staten P vast te stellen van de projecten:

- Ten Boer Centrumplan
- Ten Boer Dijkshorn;

2. De staten P vast te stellen als slotcalculatie van de projecten:

- Garmerwolde W.F. Hildebrandstraat
- Ten Boer Dorp.

8. Jaarstukken 2008 De Delta, school voor speciaal onderwijs

Sprekers: de dames Pestman en Venema

MEVROUW VENEMA zegt dat nu opnieuw in het verslag staat dat het bestuur zich vooral heeft beziggehouden met de toekomst van De Delta en een mogelijke verzelfstandiging van de stichting. Dit staat al jaren in het verslag. In een verslag bij de bezochte vergaderingen is te lezen dat in 2008 een intentieverklaring is afgelegd om te komen tot een stichting. Hoever is men nu? De gemeenteraden moeten hier namelijk voor 1 januari 2012 een besluit over nemen.

MEVROUW PESTMAN vraagt of er nog een bruidsschat aan dit plan vastzit en wat de kosten daarvan zijn.

WETHOUDER ZWERVER antwoordt dat inderdaad al jaren gewerkt wordt aan de verzelfstandiging van de stichting. De raad moet er in januari uitspraak over doen. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling moet dan wel een goed eensluidend besluit voorbereid hebben. Dat is met steeds wisselende portefeuillehouders tot nu toe niet gelukt. De intentieverklaring is gebaseerd op de samenwerking met De Delta als expertisecentrum op het gebied van zorgleerlingen. De betrokken onderwijsbesturen hebben die verklaring ondertekend. Met de ontwikkelingen op het gebied van passend onderwijs moeten de scholen onderwijs bieden dat toegankelijk is voor alle leerlingen. De school onderbrengen in een stichting is een goede zaak omdat ze dan niet voor elk besluit bij 5 gemeenten hoeven langsgaan. Verzelfstandiging brengt ook inderdaad de mogelijkheid een bruidsschat mee te geven. Dat kan nog tot 1 januari 2011. Daar zal de school waarschijnlijk gebruik van willen maken. Zodra hier meer over bekend is zal het ter besluitvorming aan de raad voorgelegd worden.

De raad besluit:

- **de jaarrekening en het jaarverslag 2008 van SBO De Delta voor kennisgeving aan te nemen.**

9. Beleidsplan Openbare verlichting 2010-2013 'Verlicht donker'

Sprekers: de heren Joling, Stayen, Penninga en mevrouw Kruizinga

DE HEER STAYEN zegt dat zijn fractie het in de basis een goed plan vindt. Openbare verlichting is een belangrijke voorwaarde voor veiligheid en veilig verkeer. Ze zijn van mening dat alleen verlicht moet worden op plaatsen waar dit nodig is en waar het effect heeft. Dat wordt in het voorliggende plan uitstekend omschreven. Ook in de geplande samenwerking en uitwerking kan zijn fractie zich grotendeels vinden.

De verlichting van de Rijksweg voldoet binnen de bebouwde kom niet meer aan de eisen. Is het langs de provinciale weg de verantwoordelijkheid van de gemeente of van de provincie? En verandert dat als de N360 straks niet meer door Ten Boer loopt?

Het financiële overzicht is helder. De voorspelde verlaging van de exploitatie- en energiekosten spreken zijn fractie erg aan. In het licht van de noodzakelijke bezuinigingsronde moet bij de geplande investeringen toch stilgestaan worden bij de vervangingen na 2011. Kunnen die niet geheel of gedeeltelijk verder weggeschoven worden?

Dit plan moet nu nog worden vastgesteld. Met verbazing heeft hij geconstateerd dat er al enige tijd gewerkt wordt aan het buiten bedrijf stellen van lichtmasten buiten de bebouwde kom. Is dat een voorschot op dit plan?

DE HEER JOLING merkt op dat dit een gedegen nota is. In het kader van het onderhoud zegt hij dat de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud van de weg en de wegwitruiming. Het zou goed zijn, in het kader van aansprakelijkheidsbepaling van het burgerlijk wetboek enkele zinnen aan dit beleidsplan toe te voegen.

DE HEER PENNINGA vindt het eveneens een goede notitie. Het is goed dat Ten Boer na afloop van het bestaande contract gaat meeliften met de gemeente Groningen.

De klachtenafhandeling is op dit moment nog te lang. Er moet een goede meetbare afspraak komen over klachtenafhandeling in het nieuwe contract.

Dimmen van verlichting is buiten beeld omdat het op dit moment te duur blijkt te zijn. Zijn fractie vraagt of de nieuwe verlichting wel voorbereid is op toekomstige technieken.

Export van oude masten naar landen met minder hoge milieueisen moet niet plaatsvinden. Als de gemeente daar invloed op uit kan oefenen moet ze daar iets over vastleggen.

De lichtsterkte van reclame moet aangepast worden aan het nieuwe lichtniveau. Uitstralende verlichting aan woningen en bedrijfspanden moet, vindt zijn fractie, ook genormeerd worden. Dat zou in de APV vastgelegd kunnen worden. Handhaving op deze regel moet dan ook plaatsvinden.

MEVROUW KRUIZINGA spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop dit plan tot stand is gekomen. De dorpsverenigingen zijn vooraf betrokken geweest en vervolgens de raad.

In de nota staat dat kritisch gekeken moet worden naar fietspaden waar geen sociale controle is. Binnen de gemeente zijn enkele fietspaden waar helemaal geen verlichting aanwezig is en waar bossages en bomen staan. Dit is tijdens de dorpenrondes ook al meerdere malen aan de orde geweest. Wordt hier nog overleg over gepleegd?

Ten Boer heeft, evenals 24 andere gemeentes, het contract met Enexis opgezegd. Gevolg daarvan is dat de gemeenten in 2011 de vrije markt op gaan. De verwachting is dat dat een

kostenbesparing met zich meebrengt. Enexis heeft dit echter aangevochten. Wat is daarin de huidige stand van zaken?

De nota spreekt over het plaatsen van stalen lichtmasten, met uitzondering van plaatsen met architectonische eisen. Worden de omwonenden hierin betrokken? En wie bepaalt welke projecten hiervoor in aanmerking komen?

De nieuwe lichtmasten worden voorzien van een keramische coating. Kan het college aangeven of dit ook gaat gebeuren met de masten die vervangen worden?

Met de aanbeveling om de gelden die vanaf 2012 vrijvallen te reserveren voor vervangingen welke uit reconstructies niet kunnen worden betaald, gaat haar fractie akkoord.

In bijlage 1 worden tekeningen aangegeven maar Wittewierum ontbreekt daarop.

PORTEFEUILLEHOUDER VAN DE NADORT zegt dat de verlichting van wegen binnen de bebouwde kom, ook van provinciale wegen, voor rekening komt van de gemeente. De statuswijziging van de N360 zal daar dus ook in de toekomst niets aan veranderen.

De werkgroep vanuit de raad die zich gaat bezighouden met voorstellen voor vrijvallende gelden na 2012 kan mogelijk de suggestie van de PvdA-fractie in beraad nemen.

Het buiten gebruik stellen van lichtmasten in het buitengebied heeft niets te maken met dit beleid. De portefeuillehouder is niet exact bekend met de locaties waarop dit gebeurt. Hij vraagt de heer Stayen hem hiervan de details te verstrekken.

De suggestie van de CU-fractie om alvast een aanvulling op te nemen over de aansprakelijkheid neemt hij mee. Een eventueel voorstel komt dan terug bij de raad.

De klachtenafhandeling zou bij voorkeur volgens een systeem moeten waarbij de melder inzage heeft in het verloop van de afhandeling. Dat is een verbeterpunt.

De masten die vervangen gaan worden zullen tot op zekere hoogte beoordeeld worden op de mogelijkheid ze aan te passen op nieuwe technieken. Binnen het verlichtingsplan wordt al gekeken of het mogelijk is het aantal verlichtingspunten te verminderen. Daar zit dus al een besparing op. Een voorziening om te gaan dimmen lijkt dan weinig zinvol.

Als de gemeente invloed kan uitoefenen op eventuele export van de masten die verwijderd worden zal ze dat zeker doen.

De sterkte van uitstraling van lichtreclame zou bij de APV behandeld moeten worden.

De verlichting bij fietspaden is niet alleen bepalend voor het verhogen van het veiligheidsgevoel. In de praktijk blijkt dat mensen zich vooral onveilig gaan voelen door aanwezige beplanting langs fietspaden. Er moet kritisch naar gekeken worden wat de meerwaarde is van verlichting.

Het opzeggen van het contract is door Enexis inderdaad juridisch aangevochten. De uitkomst hierop in Friesland geeft een optimistisch beeld maar zolang hier geen uitspraak van de rechter ligt, is voorzichtigheid geboden.

Het college probeert, ook in het kader van beheer, uniformiteit in de masten te houden.

Afwijkende types moeten tot een minimum beperkt worden. Gedacht kan worden aan historische dorpscentra of het Koopmansplein.

Pas als masten vervangen worden, zal gekeken worden naar de keramisch gecoate types.

Tweede termijn

MEVROUW KRUIZINGA heeft de indruk dat bij kruisingen, ook op fietspaden, wel openbare verlichting zou moeten staan.

DE HEER PENNINGA pleit op dit moment nog niet voor dimmen van de openbare verlichting maar wel voor een voorbereiding in de masten op de mogelijkheid hiertoe te hebben.

De uitstraling van verlichting bij woningen is soms toch erg storend.

DE PORTEFEUILLEHOUDER zegt toe kritisch te kijken, vanuit de visie van verkeersveiligheid, naar de kruisingen op fietspaden. Ook doet hij de toezegging dat de tekening van Wittewierum toegevoegd zal worden aan het plan.

Uitstralende verlichting bij woonhuizen is lastig aan te pakken. Verbieden en vervolgens handhaven vindt hij te ver gaan. Voorlichting en zoeken naar alternatieven is wellicht een betere optie dan vastleggen in de APV.

De toepassing van nieuwe technieken zal, met mate, beoordeeld worden bij de aanschaf van nieuwe masten.

De notitie komt in november ter besluitvorming, en met een aantal hier genoemde aanpassingen, opnieuw op de agenda.

10. Woonvisie 2009-2015

Spreekers: de heren Jager, Penninga, Stayen, Joling en mevrouw Kort

DE HEER JAGER refereert aan een verdubbeling van het aantal inwoners van het dorp Ten Boer welke volgens eerdere prognoses gehaald zouden worden. Het enthousiasme was groot dat er werd gebouwd. De verdubbeling zal nog lang op zich laten wachten. Het voorliggende programma moet de schakelfunctie van Ten Boer versterken. Een groei naar ca. 5000 inwoners is dan een mooi resultaat.

De instandhouding van de leefbaarheid van de dorpen is van belang. In de Woonvisie wordt voor starters ingezet op voldoende huurwoningen. De gemeente moet zich realiseren dat een deel van deze starters op termijn elders een woning zal kopen. Hij vraagt waarom de woningmarkt in Ten Boer dan niet meer gericht is op starterswoningen in de koopsector.

DE HEER PENNINGA vindt de woonvisie een belangrijk document voor Ten Boer.

De afname van jongeren in de leeftijd van 15 - 29 jaar is zorgelijk. Ze mogen wel tijdelijk weg om te studeren maar hun terugkomst is zeer gewenst. De term: 'Bouwen voor eigen behoefte' moet daarom worden ingevuld.

De eisen die men stelt aan het wonen, worden steeds hoger. De winst valt te halen in de structurele woonlasten door bijvoorbeeld lager energieverbruik. Het energielabel zou daarom meer een verplichting moeten worden in plaats van een suggestie.

De CU-fractie is het ermee eens de ambitie duurzaamheid inclusief Energieneutraal Woldwijk overeind te houden.

Zijn fractie zou het liefst zien dat gekozen wordt voor de woonbehoefte scenario 3 maar verwachten dat het scenario 1 wordt.

De inzet voor het afleveren van levensbestendige woningen is een goed plan. Zijn fractie stelt voor te kijken naar een adviesfunctie voor bestaande woningen. Mogelijk is er een bureau te vinden waar woningeigenaren advies kunnen krijgen over de levensbestendigheid van hun eigen woning.

De bereikbaarheid van Ten Boer via het openbaar vervoer is essentieel om Ten Boer als aantrekkelijke woongemeente op de kaart te houden. Daarin moeten concrete stappen gezet worden.

Zijn fractie ziet geen reden het contingent van niet-gebouwde woningen terug te geven.

DE HEER STAYEN merkt op dat Ten Boer nog steeds rekent met een lichte groei. Wel komen er verschuivingen in de leeftijdsopbouw. Dat zal grote consequenties hebben voor de samenstelling van de gezinnen en voor de woningbehoefte. De knelpunten zullen ontstaan bij de starters en bij de ouderen, zeker die in combinatie met zorg.

Een gemiddelde groei van 45 woningen per jaar is een moeilijke opgave. Het college zal actief moeten worden in het aantrekken van nieuwe bewoners.

Is bekend hoeveel groei nodig is om het voorzieningenniveau op peil en betaalbaar te houden? Vrijwel alle nieuwbouw is gepland in het hoofddorp. Toch mogen ook de kleinere dorpen niet vergeten worden. Daar is ook behoefte aan nieuwbouw, o.a. voor starters. Omdat het steeds maar om enkele woningen gaat is dit echter al gauw te duur voor de doelgroep. Toch is het noodzakelijk voor de leefbaarheid van de kleine dorpen.

De regio voorspelt een groot tekort aan nul-tredewoningen. Die cijfers worden door het college afgedaan als onbetrouwbaar, gezien het grote percentage koopwoningen binnen de gemeente. Toch moet geïnventariseerd worden wat er aanwezig is. Onbetrouwbare cijfers leiden niet tot juiste sturing.

Ook de zorgwoningen moeten meer aandacht krijgen, want de behoefte voor die doelgroep gaat hard groeien.

Zijn fractie heeft al jaren de mogelijkheid voor woonvormen in leegstaande agrarische gebouwen voorgestaan. Het lijkt er nu eindelijk op dat daar de mogelijkheid toe komt.

In de raad is vele malen gesproken over daadkracht en het gebrek daaraan bij de woningcorporatie. De AB-fractie vindt het vreemd dat in de Woonvisie wederom alleen rekening wordt gehouden met Wierden en Borgen. Er zijn zoveel andere corporaties. Het college moet met meerdere corporaties in gesprek.

DE HEER JOLING zegt dat de recessie zijn uitwerking heeft op de woningmarkt. Dat is te merken aan het feit dat huizen langer te koop staan. Ook projectontwikkelaars zijn voorzichtig. Het berekende woningbouwprogramma komt daardoor op de tocht te staan. Door een actief grondbeleid zijn gronden aangekocht met geleend geld en de rente loopt door. De CDA-fractie vraagt hoe de gemeente daarmee om moet gaan. De gemeente heeft steeds meer de rol van regisseur op het lokale woonbeleid. Voor een goede uitvoering daarvan is een actueel script noodzakelijk. Zijn fractie pleit ervoor deze Woonvisie aan te vullen met de huidige stand van zaken en deze jaarlijks te actualiseren.

Nieuw te bouwen seniorenwoningen worden zoveel mogelijk gebouwd in Ten Boer, vanwege de bereikbaarheid en de voorzieningen. Moet de bouw van deze woningen in kleine kernen ook mogelijk blijven, bijvoorbeeld via de verbouw van boerderijen of door stimulatie van aanpassing van de particuliere woningvoorraad? Dit zou ervoor kunnen zorgen dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen. De vraag die dan rijst is of bekend is wat de woonwensen van ouderen zijn.

Met betrekking tot het aanbod van welzijnsdiensten wordt in de nota opgemerkt dat Wierden en Borgen bereid is maatschappelijke investeringen te doen in bijvoorbeeld de zorg, onderwijs en kinderopvang. Kan het college toelichten wat daarmee precies bedoeld wordt? Tevens wordt gesproken over leefbaarheid. Zijn fractie mist een opsomming van thema's die van belang zijn en welke rol de gemeente speelt bij het bevorderen van de leefbaarheid.

In de besluitenlijst van de collegevergadering van 8 oktober jl. staat dat wethouder Stoel aan de orde gesteld heeft dat een standpunt ingenomen moet worden over de afremming van de ontwikkelingen van Woldwijk. De uitkomst daarvan was dat doorgegaan wordt op de ingeslagen weg. Ook op dit punt wil de CDA-fractie graag een toelichting.

MEVROUW KORT vindt het geschetste beeld in de Woonvisie helder ten aanzien van de gemeentelijke visie op de ontwikkeling van het wonen in de gemeente Ten Boer tot 2015.

Hiermee vormt het de onderbouwing van het gemeentelijke woningbouw- en transformatieprogramma. De PvdA-fractie kan zich daarin vinden.

In de Woonvisie staat dat de gemeente zich meer moet profileren als aantrekkelijke gemeente voor starters en jonge gezinnen die landelijk en ruim willen wonen. Kan het college toelichten hoe ze daar concreet invulling aan denkt te geven? Momenteel zijn er ruim 200 mensen op zoek naar een huurwoning in de gemeente. Naar de mening van haar fractie een hoog aantal. Bovendien is de wachttijd 2,4 jaar. Een vijfde deel van de seniorenwoningen wordt bewoond door niet-ouderen, jonger dan 55 jaar. Toch stonden er eind 2008 48 huishoudens op de wachtlijst om voor een seniorenwoning in aanmerking te komen. Herstructurering kan alleen nog plaatsvinden op een zeer beperkt aantal plaatsen. Het Stafpad wordt genoemd als locatie. Haar fractie vraagt hoe het staat met de Schout de Boerlaan en Kaakheemlaan waar ook sloop heeft plaatsgevonden.

Haar fractie vraagt eveneens een toelichting op de zorg, onderwijs en kinderopvangplannen van Wierden en Borgen.

In de Dorpsvisie Ten Boer staat vermeld dat de bevolking een tekort aan betaalbare woningen voor starters en senioren constateert. Tevens vinden de bewoners dat de kwaliteit van huurwoningen te wensen overlaat. En er is behoefte aan levensloopbestendige huurwoningen. Het is dan ook jammer te horen dat het plan van levensloopbestendige huurwoningen op Veld I wordt losgelaten.

WETHOUDER STOEL is verbaasd dat diverse raadsleden spreken over starters. In de Woonvisie is beschreven dat het om 18 personen gaat die als starter aangemerkt kunnen worden. Daar kan de gemeente niet een specifiek startersbeleid of startersleningsplan op inzetten. Wel gaat de gemeente, zowel in de huur als in de koopsector, inzetten op het bouwen van woningen die beschikbaar zijn voor starters.

Dat jongeren vertrekken is een verschijnsel dat overal in kleinere gemeenschappen zichtbaar is. De meeste mensen komen terug zodra ze een gezin stichten.

De levensloopbestendigheid van bestaande koopwoningen is moeilijk te meten. Ten Boer heeft veel koopwoningen en dat maakt het inzicht moeilijk. De suggestie dit te laten onderzoeken is goed, maar dat gaat wel geld kosten.

Met 5000 inwoners in het dorp Ten Boer moet het mogelijk zijn de huidige voorzieningen op peil te houden.

Het beleid, ook van de provincie, is erop gericht te bouwen in de hoofddorpen. Toch heeft het college wel in het plan opgenomen om ook in de buitendorpen te bouwen. Daar zit uiteraard wel een beperking aan qua aantallen.

Wierden en Borgen is bereid te investeren in maatschappelijke functies. Elders doen ze dat ook. Te denken valt aan combinaties van zorgcentra en woningbouw, ouderenappartementen en peuterspeelzalen.

Het cynisme bij de raad over Wierden en Borgen zal veroorzaakt worden door het niet bereiken van een akkoord over Veld I en de moeizame onderhandelingen in het plan Dijkshorn. Het college wil ook eventueel wel met andere corporaties samenwerken maar er is bij andere corporaties weinig belangstelling in Ten Boer te gaan bouwen. Er lijkt een herenakkoord te zijn tussen de woningcorporaties om niet in elkaars dorpen te bouwen. Het college overweegt opnieuw met Acantus in gesprek te gaan, ook al is er van die zijde weinig enthousiasme.

Ten Boer profileert zich als aantrekkelijk dorp door regelmatig te adverteren. Momenteel staat het op een laag pitje omdat de kosten hoog zijn en het rendement laag is. De gemeente staat wel op de woonbeurs. Als de markt aantrekt zal de promotie weer hoger ingezet worden. De wachtlijst geeft inderdaad een beeld van 200 woningzoekenden. Een nadere inspectie maakte duidelijk dat daarvan slechts 118 op de wachtlijst staan voor het hoofddorp. Ook is het mogelijk dat er mensen op de wachtlijst staan voor een bepaalde straat, wijk (nieuwbouw Dijkshorn) of zelfs een bepaalde woning. Dat betekent dat er bij die groep niet een grote urgentie leeft. Een wachttijd van 2,4 jaar is dus betrekkelijk. Bij het college zijn geen klachten bekend over te lange wachttijden. De wethouder zegt dat de raad Wierden en Borgen om een exacte toelichting op de wachtlijst kan vragen.

Het plan van de herstructurering van het Stafpad heeft de raad schriftelijk ontvangen. De wethouder dacht dat het plan Schout de Boerstraat daarin ook beschreven is. Hij zoekt dit uit en zegt toe erop terug te komen.

Het voorstel van de CDA-fractie om jaarlijks een actualisatie van de Woonvisie op te stellen is lastig uitvoerbaar. Hij wil graag van de fractie horen welke gegevens zij exact wensen te ontvangen.

Het herverdelen van het woningcontingent i.v.m. de recessie is beschreven door de Regiovisie. Momenteel ligt de vraag voor of de gemeente in Woldwijk wil doorgaan of wil vertragen. De wethouder heeft hierover binnenkort overleg met de wethouders van Groningen en Slochteren. Dat overleg zal gaan over Meerwijk. Het college wil inzetten op haar planning omdat vertraging extra geld kost. Teruggave van contingent biedt compensatie. De hoogte hiervan is niet duidelijk.

Tweede termijn

DE HEER JAGER merkt op dat de kans bestaat dat jongeren vertrekken uit de gemeente omdat er geen startersbeleid is. Hij zou daarom graag meer inzicht hebben in de reden van vertrek van jongeren.

DE HEER PENNINGA is van mening dat de gemeente actie zou moeten ondernemen om lokaal de vrijblijvendheid op het Energielabel in te perken.

Hij doet de suggestie het onderzoek naar de levensloopbestendigheid van bestaande koopwoningen door een student uit te laten voeren. De kosten van advisering bij bestaande woningen kunnen door de eigenaren zelf betaald worden. Tenslotte gebeurt dat ook bij energieadviesing. Men heeft er zelf ook voordeel van doordat ze op die manier langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

DE HEER STAYEN vindt het gedrag van de woningcorporatie sterk neigen naar kartelvorming. Is er met Wierden en Borgen gesproken over hun gebrek aan actie?

Startersbeleid via leningen zal niet nodig zijn. Wat wel nodig is, zijn goedkopere huur- en koopwoningen.

Een onderzoek naar nul-tredewoningen kan binnen het gemeentearchief beginnen. De bouwvergunningen zijn aanwezig en een stagiaire zou deze klus kunnen uitvoeren. Bouwen in de buitendorpen is alleen bestemd voor de eigen behoefte. Die behoefte is er echter nog steeds wel.

DE HEER JOLING licht toe dat ze met actualiseren van de Woonvisie doelen op de voortgang van de projecten. Daarnaast moet er jaarlijks een aanpassing komen als er bijvoorbeeld in plaats van huurwoningen een plan gemaakt wordt om koopwoningen te gaan bouwen. De thema's die voor de gemeente van belang zijn en de rol van de gemeente bij de leefbaarheid mist hij in de Woonvisie. Leefbaarheid wordt tenslotte door iedereen anders ervaren. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld optimale openbare verlichting.

Tot slot merkt hij op dat in het kader van de wet op de mededinging woningcorporatie Wierden en Borgen toch niet de enige corporatie mag zijn die in Ten Boer kan gaan bouwen.

MEVROUW KORT zegt dat ook 118 mensen op de wachtlijst nog een erg hoog aantal is. Mensen die zouden wachten op een woning in een bepaalde straat lijkt niet realistisch. Men mag maar een maximaal aantal keren een woning weigeren. Kan de wethouder dit toelichten?

DE WETHOUDER heeft geen inzicht in de wijze waarop de corporatie omgaat met de wachtlijst.

Hij adviseert nogmaals de woningcorporatie uit te nodigen de vragen te beantwoorden.

Het jaarlijks actualiseren van de Woonvisie, als het gaat over de lopende projecten en eventuele wijzigingen die zich daarin voordoen, is geen probleem.

In de Woonvisie staat benoemd dat leefbaarheid van belang is. Hij ziet het niet als onderdeel van de nota om alle thema's apart te beschrijven.

WETHOUDER ZWERVER licht toe dat verwezen wordt naar het rapport dat bureau Companen heeft uitgevoerd naar de zogenaamde haal- en brengfuncties. De WWZ-monitor wordt jaarlijks geactualiseerd. Daarin wordt ook aangegeven hoeveel nul-tredewoningen er zijn. Daarmee wordt de behoefte voor de komende tijd ook aangegeven in relatie tot de diverse doelgroepen. Er is in kaart gebracht wat in de kernen aan haal- en brengfuncties aanwezig is. Daarin is de relatie met de Woonvisie ook gelegd. Die gegevens zijn dus bekend.

Een aantal gemeenten heeft uitgezocht hoe de koopwoningen ingericht zijn. Dit heeft veel werk opgeleverd, maar de gemeente heeft vervolgens geen sturingsmogelijkheid. Een koopwoning kan niet gereserveerd worden voor iemand die wacht op een levensloopbestendige woning.

Huizenbezitters kunnen hulp krijgen bij aanpassingen door middel van voorlichting. Mensen moeten het wel willen en daar schort het nog wel eens aan.

DE HEER STAYEN vraagt waarom dan toch steeds weer in het rapport van de Regiovisie de ontbrekende nul-tredewoningen aangehaald worden.

WETHOUDER ZWERVER antwoordt dat dat een constatering is van de Regiovisie. Het geeft een vertekend beeld omdat Ten Boer relatief weinig huurwoningen heeft. De gemeente kan qua bouw alleen sturen op nieuwbouw, niet op bestaande bouw.

WETHOUDER STOEL antwoordt op de vraag van de heer Jager dat de meeste jongeren nu eenmaal vertrekken vanwege een studie. Dat neemt uiteraard niet weg dat er wel gebouwd moet worden voor starters.

Hij wil nu geen uitspraak doen over een eventueel verplichtend karakter op het energielabel.

De raad besluit:

- **de Woonvisie Ten Boer 2009-2015 vast te stellen.**

De vergadering wordt tien minuten geschorst

11. Controleprotocol 2009

Spreekers: de heren Penninga, Pierie, Stayen en mevrouw Venema

MEVROUW VENEMA zegt dat haar fractie de grondexploitatie nog graag aan de accountant wil voorleggen.

DE HEER PIERIE sluit zich hierbij aan. Ook zijn fractie wil de grondexploitatie aan de accountant voorleggen. Zijn fractie gaat akkoord met het voorstel.

DE HEER BOLHUIS merkt op dat het bedrag voor de rapporteringstolerantie niet is vermeld. Bij de controle van de jaarrekening 2008 was dat een bedrag van € 10.000,--. De CDA-fractie is er voorstander van dit bedrag te verlagen. Dat leidt niet tot extra controlewerkzaamheden. Misschien wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

Door de recessie zal de uitkering uit het gemeentefonds waarschijnlijk dalen. Op gemeentelijk niveau leidt dat tot bezuinigingen. Door de rapporteringstolerantie te verlagen krijgt men een beter beeld van de efficiëntie van de organisatie. Dit kan een rol spelen bij beslissingen over eventuele bezuinigingen.

Zijn fractie wil de exploitatie van het begraafpark voordragen voor een extra controle.

DE HEER STAYEN meldt dat zijn fractie ook graag de grondexploitatie wil aanmerken voor een extra controle.

Een lager bedrag in te stellen voor de rapporteringstolerantie lijkt zijn fractie weinig zinvol.

DE HEER PIERIE (voorzitter auditcommissie) merkt op dat het bedrag van de tolerantie vermeld staat in paragraaf 3.1.

DE HEER BOLHUIS stelt dat bij de goedkeuringstolerantie geen bedrag staat. In het rapport van bevindingen 2008 staat duidelijk een bedrag van € 10.000,--. Vanaf dat bedrag moet

gerapporteerd worden in een rapport van bevindingen. Dat levert geen extra werk op maar geeft een beter inzicht.

DE VOORZITTER stelt dat de CDA-fractie een wijziging via een motie moet indienen.

DE HEER BOLHUIS zegt dat zijn fractie, gezien de reactie van de andere fracties, afziet van het indienen van een motie.

De raad besluit:

- **het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2009 vast te stellen en als aandachtspunt de grondexploitatie noemt.**

12. Rapport 'Steeds krachtiger besturen in Groningen'

Spreekers: de heren Jager, Stayen, Bosch en Penninga en mevrouw Meester

MEVROUW MEESTER zegt dat onderzoek van Berenschot heeft uitgewezen dat overal in de provincie gemeentelijke samenwerking plaatsvindt. De hoeveelheid ambtelijke en bestuurlijke energie die dit met zich meebrengt is aanzienlijk. De samenwerking is, zo wijst het onderzoek uit, niet bevredigend door gebrek aan resultaten en efficiency. Wantrouwen en achterdocht staan een succesvolle samenwerking in de weg.

In de provincie Groningen zijn drie regioraden, waarvan er twee opgeheven gaan worden; o.a. de Regioraad Noord-Groningen waar Ten Boer deel van uitmaakt.

Geconstateerd is dat de provincie wel stuurt maar zeer beperkt en niet helder.

De Vereniging Groninger Gemeenten (VGG) kan een duidelijke en daadkrachtige rol gaan spelen. De VGG heeft voor hun taakstellingen, namelijk belangenbehartiging, projectbegeleiding en kennis delen voor de 25 gemeenten, extra formatie nodig. Bij versleuteling betekent dit dat de bijdrage verhoogd moet worden naar € 0,68 per inwoner.

Als de Regioraad Noord-Groningen per 1 januari 2010 opgeheven wordt levert de deelname aan de VGG een aanzienlijke besparing op, ondanks de verhoging naar € 0,68.

Haar fractie ziet het nut en de noodzaak van de taakuitbreiding en taakopvatting van de VGG en gaat akkoord met het voorstel.

DE HEER BOSCH heeft het rapport met een andere blik beoordeeld. Het rapport geeft een nadrukkelijke rol in de samenwerking via clustervorming. Vanuit de positie van Ten Boer, met een samenwerkingsmodel met Groningen, vraagt hij zich daarom af of er wel voordeel te halen valt.

In het rapport staat weinig over de rol van de stad Groningen. Ten Boer heeft wel een sterke binding met Groningen. Als de samenwerking met de regiogemeenten geïntensiveerd gaat worden zal dat mogelijk gevolgen hebben voor het Model. Vanuit die optiek moet er meer betaald worden terwijl er immers al diverse overeenkomsten met de stad Groningen zijn.

DE HEER STAYEN krijgt de indruk dat twee bestuurslagen krampachtig vechten voor hun eigen bestaansrecht. Ten Boer heeft 4 jaar geleden een keuze gemaakt over haar bestuurlijke toekomst en ligt daarmee ver voor op de andere gemeenten binnen de regio.

De VGG groeit en daar profiteert Ten Boer ook van maar waarschijnlijk niet zoveel als de andere gemeenten. De extra kosten zijn weg te strepen tegen de hogere kosten die de Regioraad kostte.

Zijn fractie stemt in met het voorstel.

DE HEER PENNINGA zegt dat zijn fractie instemt met het voorstel.

DE HEER JAGER stemt eveneens in. De taken van de VGG moeten duidelijk zijn en zich beperken tot belangenbehartiging en projectbegeleiding en het delen van kennis. Een aparte bestuurslaag moet het niet worden.

Hij merkt op dat de VGG een goede bijdrage kan leveren de bestuurskracht te vergroten.

DE PORTEFEUILLEHOUDER licht toe dat de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) er aan zit te komen. Daarvoor moet een regionale uitvoeringsdienst voor

vergunningverlening en handhaving in het leven geroepen worden. De VGG zal hierin een belangrijke rol gaan spelen. In de regionale uitvoeringsdienst zit ook de provincie. De stem van de gemeente kan via de VGG gehoord worden en ze kunnen helpen een gemeentelijk

standpunt te bepalen. Binnen het voorgestelde model zal inderdaad de ene gemeente er meer voordeel uit kunnen halen dan de ander. Echter ook in de samenwerking met Groningen kan

Ten Boer er nog voordeel bij hebben. Groningen is ook één van de 25 deelnemende gemeenten. Op 19 november a.s. is de algemene ledenvergadering van de VGG. Daar zal

ook aan de orde komen hoe gemeenten denken over het voorstel.

Hij stelt vast dat de raad positief staat t.o.v. het advies en zal dit overbrengen in de vergadering.

De raad besluit:

1. **In te stemmen met het rapport en aanvullend advies 'Steeds krachtiger besturen in Groningen';**
2. **De VGG voor 19 november a.s. mee te delen welk besluit de raad heeft genomen;**
3. **De financiële consequentie op te nemen in de begroting 2010 e.v.**

13. Project dagarrangementen

Spreekers: de dames Pestman, Venema, Hoekstra, de heren Jager en Joling

MEVROUW HOEKSTRA zegt dat de extra voorlichting in de commissievergadering er niet toe geleid heeft dat haar fractie van mening veranderd is. Daarnaast vinden ze het jammer dat er een coördinator aangesteld gaat worden die in het kader van de bezuinigingen over niet al te lange tijd weer teruggefloten moet worden. Bovendien is het verzorgen van de warme overdracht voornamelijk een taak van de scholen.

Zij stemmen tegen het voorstel. Zij stellen voor dat het budget dat de provincie beschikbaar stelt wel besteedt wordt aan dezelfde leeftijdscategorie kinderen.

MEVROUW VENEMA zegt dat het plan van de dagarrangementen voortkomt uit de LEA. De raad heeft daar destijds mee ingestemd. Het gaat er met name om zorgleerlingen zo vroeg mogelijk te signaleren. De doorgaande zorglijn is daarbij belangrijk. Het aanstellen van een coördinator daarvoor ondersteunt haar fractie daarom.

Er is een onderzoek gestart onder ouders met kinderen van 0-12 jaar om te peilen of er behoefte is aan de dagarrangementen. Die behoefte is er en men is bereid ervoor te betalen. De samenwerking moet wel door alle scholen worden ondersteund. Het plan biedt alle kinderen de mogelijkheid zich beter te ontplooiën en minder tijd achter de pc door te brengen. Haar fractie vindt het een goed plan en stemt in met het voorstel.

DE HEER JAGER merkt op dat het voorstel niet afwijkt van het voorstel dat de vorige keer besproken is. Alternatieven uit het restantbudget lokaal onderwijsbeleid voor de bijdrage aan de kosten voor een coördinator zijn in het voorstel niet naar voren gebracht. Hij vindt het niet verantwoord hier extra financiële middelen beschikbaar voor te stellen.

Hij gaat niet akkoord met het voorstel.

MEVROUW PESTMAN vindt het geen zaak van de gemeente om budget beschikbaar te stellen voor deze dagarrangementen.

Haar fractie stelt voor een werkgroep te vormen die in december met voorstellen komt om het budget te besteden aan de doelgroep. De werkgroep zou samengesteld kunnen worden uit raadsleden van alle fracties.

DE HEER JOLING zegt dat zijn fractie het eveneens geen zaak van de gemeente vindt om een coördinator te financieren. Als dit plan voortkomt uit de constatering dat er een probleem aan ten grondslag ligt zijn er andere organisaties die een coördinator kunnen leveren. Gedacht kan worden aan de scholen of de BSO.

DE VOORZITTER wijst er op dat het voorstel van het college ter besluitvorming voorligt. Als daar geen meerderheid voor is dan is dit voorstel van tafel. Als de raad een alternatief voorstel wil, moet zij daar zelf het voortouw in nemen.

WETHOUDER ZWERVER zegt dat dit voorstel inderdaad voortkomt uit de LEA die door de raad vastgesteld is. De uitwerking daarvan ligt nu ter besluitvorming voor. De discussie wiens verantwoordelijkheid dit is, is vaker gevoerd, ook elders in het land. Daar wordt wisselend over gedacht. Het college heeft voorgesteld het op deze manier te doen. Het geld is voor deze doelgroep gereserveerd. Over twee jaar moet geëvalueerd worden. Dan zal bekeken worden of de gemeente hier verder in wil investeren. Nu kan voor de komende twee jaar iets opgebouwd worden. In het kader van het gebiedsgericht werken is dit ook ingebracht. Als de raad het voorstel niet aanneemt zou het goed kunnen dat de gemeente bij de provincie geen beroep meer kan doen op het budget van het gebiedsgericht werken.

Tweede termijn

MEVROUW PESTMAN zegt dat het teleurstellend is dat de warme overdracht nog steeds niet overal gerealiseerd is. Zij stelt de wethouder voor dit onderwerp van gesprek te maken in het OOGO.

DE WETHOUDER antwoordt dat dit inderdaad in het OOGO gemeld is. De komende week staat het op de agenda van de bespreking aldaar.

DE VOORZITTER brengt het voorstel in stemming.

De fracties van de VDD, PvdA, CDA en AB zijn tegen het voorstel.

De fractie van de CU is voor het voorstel.

Opgemerkt wordt dat niet de voorwaarde gesteld kan worden dat het budget beschikbaar blijft voor de doelgroep omdat daar geen motie of amendement voor ingediend is. De raad kan nog wel met een initiatiefvoorstel komen.

DE HEER STAYEN is van mening dat dit geld destijds voor deze doelgroep gereserveerd is. Dat blijft daarvoor staan.

DE VOORZITTER antwoordt dat de raad dan met een voorstel voor de besteding moet komen.

De raad besluit:

- **niet in te stemmen met het project dagarrangementen a.g.v. de Lokaal Educatieve Agenda.**

14. Stand van zaken Brede school Ten Boer

Spreekers: de dames Venema en Pestman, de heren Jager, Stayen en Bosch

DE VOORZITTER meldt dat hij genoemd staat als portefeuillehouder. Procesmatig bij dit voorstel is dat juist. Inhoudelijk is wethouder Zwerver portefeuillehouder.

DE HEER STAYEN zegt dat voor zijn fractie in deze kwestie drie zaken gespeeld hebben.

De uitgevoerde werkzaamheden zijn in de opdracht naar de aannemer kennelijk niet exact afgebakend. Degene die namens de gemeente de onderhandelingen voerde heeft daarin ook niet opgelet. Marenland heeft hier handig gebruik van gemaakt.

De noodzaak voor de extra ruimte is dubieus. Namens Marenland zijn in het openbaar beloftes gedaan door iemand die daartoe niet bevoegd blijkt te zijn. De wethouder heeft dit niet laten controleren. Zij heeft in goed vertrouwen maar onzakelijk de afspraken niet laten vastleggen en ondertekenen door het bestuur van Marenland. Het is overigens een vervelende manier van zakendoen als je van iedereen officieel de bevoegdheid moet laten vaststellen.

Zijn fractie is niet blij met de oplossing van bovenstaande problemen. De bemiddelaars hebben het hoogst mogelijke resultaat behaald, voor beide partijen. Een verharding van standpunten, met de bijbehorende rechtszaken is voor beide partijen kostbaar en tijdrovend. De uitkomst onzeker. De gemeente en Marenland moeten ook in de toekomst verder met elkaar.

Het derde punt heeft te maken met vertrouwen en samenwerken. Het college had de raad veel eerder moeten inlichten over de problemen die speelden. Als een openbare uitleg gezien de toen nog gaande onderhandelingen niet wenselijk was, had het college de raad op andere wijze vertrouwelijk kunnen informeren. Zij zijn zeer teleurgesteld over de houding van het college in deze kwestie.

DE HEER BOSCH deelt deze mening. De portefeuillehouder had de raad veel eerder moeten informeren.

De raad had een motie aangenomen. Deze was in goed onderling overleg tot stand gekomen. Op enig moment is de raad gevraagd de uitvoering van de motie met een maand op te schorten. De beweegreden is begrijpelijk maar de geloofwaardigheid is hier nu toch in het geding.

Dit dossier had een heel andere uitkomst kunnen geven. Het bestuur is verantwoordelijk. De directie van Marenland komt als onbetrouwbare partner over.

Zijn fractie heeft vandaag nog een aantal inhoudelijke punten aan het college doen toekomen. Het voorstel gaat daar nu niet over maar het zijn zeker punten die hout snijden. Hij vraagt het college die punten mee te nemen in de verdere afhandeling van het dossier.

Zijn fractie stemt in met het voorstel.

MEVROUW PESTMAN zegt dat de problemen voorkomen hadden kunnen worden als afspraken met Marenland op papier vastgelegd waren. De PvdA-fractie verwijt het college onzorgvuldig handelen. Het is triest te constateren dat de problemen 6 maanden voor de raad zijn verzwegen. De raadsleden hebben een controlerende functie. Daartoe hebben ze informatie van het college nodig. Het achterhouden hiervan hindert de volksvertegenwoordigers bij de uitvoering van hun werk.

Nadat op 12 oktober informatie kwam over deze zaak en hoe het opgelost kon worden heeft haar fractie zelf ook enige deskundigen geraadpleegd. Ze hebben laten berekenen hoeveel de lineaire afschrijving de gemeente kost en hoeveel de gemeente kwijt is wanneer ze instemmen met een annuïtaire afschrijving. De lineaire afschrijving lijkt goedkoper te zijn. Het verschil tussen beide manieren van afschrijven is ongeveer gelijk aan het bedrag dat Marenland gaat betalen. Per saldo levert het compromis dus niets op.

Tijdens het overleg op 12 oktober overheerste de gedachte dat wanneer het leerlingenaantal op de Brede school stijgt, de overheid alsnog de kosten van het 10^e lokaal zal gaan vergoeden. Het CFI zegt daarover dat dit niet correct is. Sinds een aantal jaren is de bekostiging veranderd. De gemeente krijgt geld van het Ministerie van Financiën voor onderwijshuisvesting. Met dat budget moet de gemeente de huisvesting bekostigen, via eigen beleid. Er zal geen geld meer komen voor een extra lokaal bij een stijgend leerlingenaantal. Het Ministerie van Financiën heeft de uitspraak van het CFI bevestigd. Haar fractie wil graag een reactie van het college hierop.

De Algemene Onderwijsbond meldt dat het bestuur de volledige verantwoordelijkheid voor de directie draagt en daarmee dus aansprakelijk is.

Bovenstaande werpt in de visie van de PvdA-fractie nieuw licht op het dossier.

De heer Jager merkt op dat de gang van zaken beslist geen schoonheidsprijs verdient. Het is wel een leermoment gebleken. Alle afspraken dienen schriftelijk en zeer nauwkeurig vastgelegd te worden.

Dergelijke zaken mogen niet weer voorkomen. Informatieverstrekking dient tijdig te gebeuren. Hij is wel verheugd dat de partijen er onderling en zonder juridische strijd zijn uitgekomen. Hij kan instemmen met het voorstel met de kanttekening dat de afspraken die nog moeten worden gemaakt schriftelijk vastgelegd en ondertekend dienen te worden. Zodra dit akkoord is moet het voorgelegd worden aan de raad.

MEVROUW VENEMA zegt dat haar fractie kan instemmen met het voorstel. Het is vervelend dat de zaken zo gelopen zijn. Ze zijn wel blij met de uitkomst.

DE VOORZITTER schorst de vergadering voor afstemming tussen beide portefeuillehouders.

WETHOUDER ZWERVER erkent dat het college de raad eerder had moeten informeren. Zij biedt haar excuus hiervoor aan.

In december 2008 is het in het college aan de orde geweest. Zij hadden toen de overtuiging dat het op korte termijn opgelost kon worden. In mei werd duidelijk dat dit niet het geval was.

DE VOORZITTER zegt dat er een voorstel ligt met de intentie er samen met Marenland uit te komen. De andere optie zou zijn een juridische procedure te starten. De gemeente staat op punten voor maar dat is geen garantie, dat het goed komt. Het kost daarnaast veel tijd, geld en brengt schade aan in de verhoudingen.

De toezeggingen die door de directeur van Marenland zijn gedaan in de raadsvergadering mogen als afspraak beschouwd worden. Of een rechter aldus zou gaan besluiten is niet met volledige zekerheid te zeggen.

Stel dat het leerlingenaantal stijgt en een 10^e lokaal noodzakelijk wordt, dan is de gemeente als verantwoordelijke voor de onderwijshuisvesting gehouden dat lokaal te realiseren. Dat moet dan bekostigd worden uit de algemene middelen die het rijk daarvoor geeft. Het is niet zo dat er een extra donatie zou komen voor een 10^e lokaal als het leerlingenaantal stijgt.

De kosten van het lokaal zijn nu niet uit het budget onderwijshuisvesting gehaald want daar wordt het lokaal niet voor gebruikt. Het is een multifunctionele ruimte die ook als zodanig gebruikt gaat worden, door zowel De Huifkar als gebruikers buiten de school. Op die manier kunnen de rentekosten van de investering terugverdiend worden.

Een annuïtaire afschrijving is gekozen omdat een lineaire afschrijving weliswaar voordeliger is maar het nadeel heeft hoog te beginnen en naar 0 af te lopen. Een annuïtaire is over de hele periode gelijk.

De wethouder heeft al gezegd dat er niet opzettelijk informatie achtergehouden is. De informatie is wel te laat richting de raad gebracht. Dat is zeker een leermoment. Afspraken, zeker over grote bedragen, moeten worden vastgelegd en ondertekend.

De subsidiemogelijkheid voor een 10^e lokaal was eindig, Dat heeft er ook toe geleid dat er niet al te lang gewacht kon worden.

De gemeente, maar ook Marenland is teleurgesteld over deze kwestie. Beide partijen hebben nu water bij de wijn moeten doen. De waardering voor beide bemiddelaars is zeker terecht.

Het college en het bestuur van Marenland kunnen zich vinden in de voorgestelde oplossing. Uiteindelijk heeft de raad er het laatste woord over. Als de raad instemt met het voorstel wordt het vastgelegd en ondertekend.

Hij hoopt op begrip van de raad voor wat betreft de motie die op verzoek van het college een maand opgeschort werd. Het voorstel dat nu voorligt, kon onmogelijk in september voorgelegd worden.

Tweede termijn

DE HEER BOSCH vraagt het college de inhoudelijke punten die zij voorgelegd hebben te beoordelen en te beantwoorden. Een aantal vragen is dusdanig relevant dat zij een antwoord nodig hebben om nu tot besluitvorming te kunnen komen.

MEVROUW PESTMAN vraagt of over deze kwestie overleg is geweest met het christelijk onderwijs.

DE PORTEFEUILLEHOUDER antwoordt dat dat niet het geval is. Daar was ook geen noodzaak toe.

Het voorstel heeft geen invloed op het bijzonder onderwijs.

In reactie op de vraag van de heer Bosch antwoordt hij dat er een bijdrage toegezegd is door Marenland van € 225.000,--. Deze bijdrage is daadwerkelijk begin 2009 overgemaakt aan de gemeente. In het raadsvoorstel 2007 wordt gesproken over een dekkingsvoorstel van € 2.121.000,--. In het besluit staat een bedrag van € 2.082.000,--. Een verschil van ca. € 40.000,--.

In het vervolgtraject is uitgegaan van het dekkingsvoorstel van het raadsvoorstel, dus € 2.120.000,--. Op basis daarvan is er nu een bedrag van € 39.000,-- om nog een aantal zaken af te werken.

De Huifkar heeft een extra ruimte die gebruikt kan worden door alle gebruikers van De Huifkar. In de exploitatieovereenkomst die wordt opgesteld zal de huur worden verrekend d.m.v. de annuïteitsafschrijving. Het voorstel is uitgebreid besproken met het bestuur van Marenland. Die kosten die Marenland daarvoor maakt, kunnen gedragen worden. De exacte uitwerking van de verrekening komt pas na vaststelling van het voorstel.

De PvdA-fractie vraagt een schorsing van de vergadering.

MEVROUW PESTMAN zegt dat haar fractie verdeeld gaat stemmen. Zij neemt een minderheidsstandpunt in en geeft daarop een toelichting.

Zij is er voorstander van de gang naar de rechter te maken. Het aanvaarden van het compromis heeft als gevolg dat de rekening doorgaat naar komende generaties. Een uitspraak van de rechter zorgt ervoor dat, ongeacht de uitkomst, het besluit onderbouwd is met een onafhankelijk oordeel over de rechtmatigheid van het terugtreden van Marenland. Gedwongen worden tot een betaling als gevolg van de uitspraak van de rechter is dan de consequentie van een fout i.p.v. een beleidskeuze.

DE HEER BOSCH zegt dat zijn fractie verzoekt de besluitvorming een maand uit te stellen.

DE VOORZITTER inventariseert de mening van de raadsleden.

De fractie van het CDA en mevrouw Pestman van de PvdA stemmen voor het voorstel van de CDA-fractie.

De fracties van VVD, CU, AB en PvdA (m.u.v. mevrouw Pestman) stemmen tegen.

Het voorstel van het college wordt met meerderheid van stemmen aangenomen, m.u.v. de CDA-fractie en mevrouw Pestman.

De raad besluit:

1. **In te stemmen met de uitkomsten van het onderzoek, uitgevoerd door de heer drs. H.P. Bakker en de heer J. Veenstra.**
Het restant van het op 6 november 2007 beschikbaar gestelde krediet ad. € 39.000,-- aan te wenden voor de realisatie van de laatste werkzaamheden in de Brede school, in overeenstemming met het schoolbestuur;
2. **De investering voor de extra multifunctionele ruimte ten bate te brengen van de gemeentebegroting, deze investering af te schrijven in 40 jaar op annuïteitsbasis en**

- de daarmee gepaard gaande kapitaalslasten te dekken uit de huurbijdragen van de stichting Marenland, Kids2b en de peuterspeelzaal;
3. Het college op te dragen over de exploitatiebegroting en de bijdragen daarin van alle partijen op een zo kort mogelijke termijn bindende afspraken te maken en deze schriftelijk vast te leggen.

DE VOORZITTER sluit de vergadering om 23.15 uur.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van Ten Boer, gehouden op 25 november 2009.

De raad voornoemd,

, voorzitter

, griffier